

VIII. Pracovní doba a doba odpočinku (§ 78 a násl.)

S realizací vzájemných práv a povinností vyplývajících pro zaměstnance a zaměstnavatele z pracovního poměru, úzce souvisejí instituty pracovní doby a doby odpočinku, které se promítají v celé řadě ustanovení zákoníku práce. Stanovení pracovní doby (právním předpisem, nebo na jeho základě prostřednictvím kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu nebo na základě dohody zaměstnance se zaměstnavatelem) a její rozvržení znamená určení doby, kdy je zaměstnanec povinen vykonávat pro zaměstnavatele práci a doby, v níž je zaměstnanec na pracovišti připraven k výkonu práce podle pokynů zaměstnavatele. V oblasti právní úpravy pracovní doby a doby odpočinku jsou zaměstnavatelé povinni respektovat řadu zákonných ustanovení, zejména o maximální délce pracovní doby, o pravidlech rozvrhování pracovní doby, o přestávkách v práci, o nepřetržitém odpočinku mezi dvěma směnami a o nepřetržitém odpočinku v týdnu.

Opatření týkající se hromadné úpravy pracovní doby, práce přesčas, možnost nařizovat práci ve dnech pracovního klidu a noční práci se zřetelem na bezpečnost a ochranu zdraví při práci je zaměstnavatel povinen předem projednat s odborovou organizací.

Zvláštní právní předpisy pak mohou stanovit odchylky v právní úpravě pracovní doby a doby odpočinku, Toto platí například v oblasti dopravy, kde právní předpisy regulují odchylky například v oblasti silniční dopravy, letecké dopravy nebo vnitrozemské plavby.